Ч. 53 (14.30). Львів, нед'ля 8. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·С60. 145.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вісти з Берези Картуської.

В пятницю 6. березня ц. р. з концентраційного табору в Березі Картуській вийшов на волю *Борис Вітошинський*, студент прав з Перемишля, після 6-місячного побуту.

В таборі залишилося ще 14 українців, а саме: 1) Дмитро Грицай, 2) Дмитро Штикало, 3) інж. Евген Врецьона, 4) інж. Роман Базилевич, 5) Михайло Качмар, 6) проф. Іван Тесля, 7) Остап Дерлиця, 8) Павло Клим, 9) Ярослав Масляк, 10) Микола Ясінський, 11) Микола Скопюк, 12) Петро Віласюк, 13) Петро Скопюк і 14) Петро Саноцький. Крім того в таборі перебуває ще 7 комуністів (один українець, один поляк і пятьох жидів) та трьох ендеків.

Німеччина виповіла Льокарно

та вислала військо до здемілітаризованої смуги.

ПАРИЖ, 7. 3. ПАТ. Авас подає з Кельну: НІМЕЦЬКЕ ВІЙСЬКО ВМАШЕРУВАЛО ДО ЗДЕМІЛІТАРИЗОВАНОЇ СМУГИ.

ПАРИЖ, 7. 3. ПАТ. Нині рано італійський, французький, британський та бельгійський уряд (отже всі, що підписали льокарненський договір) дістали ноту, якою **НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ВИПОВІДАЄ ЛЬОКАРНЕНСЬКИЙ ДОГОВІР**, а рівночасно пропонує переговори з цими самими державами у справі нового пакту, що заступив би Льокарно. Також подає умовини, під якими Німеччина вернулася би до Ліґи Націй.

Рівночасно дипломатичні представники цих держав у Берліні прийшли до німецького закордонного уряду, де міністер фон Нойрат познайомив їх з теперішнім становищем Німеччини до Льокарна та до постанов версайського мира дотично здемілітаризованої смуги.

ЗАСІДАННЯ РАЙХСТАҐУ.

БЕРЛІН, 7. 3. ПАТ. Вчора вечором оголосило німецьке інформаційне бюро такий комунікат: **У суботу 7. ц. м. в год. 12. збереться райхстаґ. На денному порядку є одинока точка: вислухання декларації уряду.** Радіо трансмітуватиме хід засідання. Уряд не дає ніяких пояснень про зміст заяви; це держить публичну опінію у чималому напруженні.

БЕРЛІН, 7. 3. ПАТ. Засідання Райхстаґу почалося точно в 12. годині. **Посольські лави виповнені послами у брунатних одностроях з партійними відзнаками.** Помітне загальне напруження — всі ждуть події великої ваги. З провінції ранішніми поїздами масово віїжджаються посли, яких покликали у останній хвилині.

Від вчасного ранку юрба заповнила величезну площу перед райхстаґом. **Вулиці, куди переїздив Гітлер** (Вільгельмштрассе та Унтер ден Лінден) **замкнені подвійним шпаліром поліції та штурмових відділів.** Коловий рух у цих околицях припинений [illegible]. **По місті ходять поліційні стежі.**

Дипльоматичний корпус Адіс-Абеби боїться

бомбардування.

ВАРШАВА, 7. 3. ПАТ. Як подають з Адіс-Абеби, сьогодні має зібратися дипломатичний корпус на нараду в справі вчорашньої появи італійських літаків над містом та можливости бомбардування. Деякі посольства просили вже телеграфічно свої уряди запитати у Римі, чи Адіс-Абебі грозить бомбардування. Загально уважають Адіс-Абебу отвертим містом — воно не служило ніколи як військова база; вся протилетунська артилерія з Адіс-Абеби спрямована до Дессіе.

АДІС-АБЕБА, 7. 3. ПАТ. Вчора появився розпорядок влади, що наказує жінкам, старцям та дітям приготовитися сьогодні досвіта до евакуації міста.

АДІС АБЕБА, 7. 3. ПАТ. Поява італійських літаків викликала велике враження серед населення, що втікає до сусідніх лісів та здавна приготованих схоронищ. У місті нема війська за виїмком 100 вояків, що мають берегти чужинців. Сподіються, що італійці не бомбардуватимуть міста, бо до того зобовязалися супроти 12 держав.

ІТАЛІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ ДАЛЬШЕ.

АДІС-АБЕБА, 7. 3. ПАТ. Появились неурядові чутки, буцімто італійські літаки збомбардували квартиру престолонаслідника у Дессіе.

ВАРШАВА, 7. 3. ПАТ подає за Райтером з Гарару: 6 великих італійських літаків перелетіло над залізничою лінією та звернулися на південь. Бомб не кидали. Італійці бомбардували місто Дебра Маркос; спалили чимало домів, катедру та 2 інші церкви.

РИМ, 7. 3. ПАТ. У Тіґре абісинці зістрілили італійський літак. Полк. Іво Оліветті, що у ньому їхав, пробував рятуватися легкопадом, але згинув.

ЗНОВУ ЗБОМБАРДУВАЛИ АНҐЛІЙСЬКИЙ АМБУЛЯНС?

ЛЬОНДОН, 7. 3. ПАТ. **Райтер подає з Адіс-Абеби, що в четвер італійці знову збомбардували британський лазарет у Кворам.**

АБІСИНЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

АДІС АБЕБА, 7. 3. ПАТ. **Абісинський уряд заперечує офіціяльно чутки про смерть раса Касси та капітуляцію раса Сеюма.** Стверджує, що тепер іде у провінції Тіґре **велика битва, якої вислід ще невідомий;** втрати в обох сторін чималі. Комунікат протестує проти того, що італійці уживають ґазових бомб. Рас Касса та рас Сеюм буцімто атакують італійські позиції, рас Мулюґет посувається на північ. Неофіційні телеграми з абісинських джерел описують завзяті бої у Тембієн. **Обі сторони боролися, не зважаючи на втрати. Корито ріки Таказе заповнене трупами.**

АНҐЛІЯ БУДЕ ПРОТЕСТУВАТИ?

ЛЬОНДОН, 7. 3. ПАТ. Міністерство закорд. справ дістало від посла з Адіс Абеби звіт у справі бомбардування амбулянсу під Кворам; він потверджує відомости, які подав Райтер. Вчора міродатні чинники застановлялися, як зареаґувати на цю подію; **правдоподібно спрямують до італійського уряду гострий протест.**

НОВИЙ ШВЕДСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

РИМ, 7. 3. ПАТ. Шведський посол у Римі доручив віцеміністрові Сувічеві нову ноту в справі збомбардування шведського амбулянсу 30. грудня 1935., де подає подробиці події та домагається відшкодування і кари для виновників

Справа ритуального убою.

Протижидівська течія і справа „шехіти" в Польщі.

Варшава, 7. березня 1936.

Вчора закінчено довгу дискусію у соймовій адміністраційно-самоуправній комісії над внеском посолки Присторової у справі заборони ритуального убою звірят і птиці. Ні одна справа, що була досі у теперішньому соймі, не викликала такого високого піднесення температури й ожевлення, як справа „шехіти", себто справа ритуального убою звірят і птиці згідно з постановами талмуду, що їх традиційно тримаються жиди, зокрема жидівські маси в осередній і східній Европі. Можна мати враження, що польське громадянство забуло про добре надщерблений державний буджет, про масове безробіття й господарський застій та нужду, про різні проєктовані способи господарського оздоровлення, навіть про пакостливі польські народово-радикальні елементи, і франко-совітський пакт з маревом перемаршу червоних військ.

Сторінки польської преси у Польщі заляті сьогодні такою — преважною справою, як жидівський ритуал при убою звірят і птиці: чи „шехіта" має оправдання у постановах біблії й Мойсеевого права, чи опирається тільки на талмуді й релігійному фанатизмі?! Пахнуть середневіччям ті гарячі дебати...

Характеристична річ. Є хтось, що йому залежить на тому, щоб „шехітою" відвернути увагу широких кол польського громадянства, широку польську вулицю від дійсно рішальних життєвих справ політичного, національного й економічного характеру. Зійшли на дальший плян навіть у розмовах кавярняних політиків війна в Абісинії, пенетрація японців на Далекому Сході чи пляново ведений наступ Комінтерну на европейський Захід, — ба, що більше, „навіть" справа емеритальних пенсій. Не дивниця, що для жидів навіть Гітлер став хвилево меншим демоном, як був ще вчора. На чоло висунулася п. Присторова зі своїм законопроєктом проти „шехіти" й дешевим коштом стала нині відразу найпопулярнішою особою у жидівському світі в Палестині й діяспорі чи — як кажуть жиди — у ґолюсі.

Випадково чи ні, — в це тут не входжу, — виступ п. Присторової припадає якраз на час нової великої повені різких проявів антисемітизму серед значної частини польського громадянства. Без сумніву, польський відтинок є тільки одною з наочних признак зросту антисемітизму у цілому світі, особливо там, де жиди живуть більшими масами. Вяжеться він дещо зі зростом протикомуністичних настроїв та, очевидно, ще більше з поширенням впливів скрайно-радикального націоналізму у деяких державах. Те все викликує занепокоєння на жидівській вулиці й викликує протиакцію всесвітніх жидівських кругів

АНТИМАҐНЕТНИЙ

Проект п. Присторової не новий і має вже сторічні прецеденси. На два роки перед світовою війною появився у IV-ій думі проект закону, що живцем нагадує помисл п. Присторової. І тоді — це перед 24 роками — була в думі дискусія, подібна як учора у польському соймі. І тоді жидівство виступило солідарно проти наміреної заборони ритуального убою та перемогло. Царський уряд, якого ніяк не можна було підозрівати у фільосемітизмі, зняв свій проект з черги дня.

А було це в часах великого розросту відомого „Союзу русскаво народа", популярно званого чорною сотнею під проводом відомого бесарабського посла Пуришкевича. Цю чорну сотню знаємо й ми з наших заєбручанських земель. Діяльність чорної сотні була звернена виразно проти наших національних змагань, — а супроти жидів виливалася у формі знаних протижидівських погромів. Орґанізаторами чорної сотні й погромів були найтемніші елементи, нерідко урядовці царської поліції. Не було там тільки студентів високих шкіл, що у своїй масі були настроєні проти тодішнього царського режиму. Ніхто не чванився тоді публично приналежністю до цієї орґанізації, що громила жидів, щоб спасти Росію.

Часи змінилися, не стало в Росії чорної сотні, бо заявилася й вона сама. У новій червоній Росії улеґалізовано погроми й поширено їх на мільйони. І знову передовсім на наших землях. Орґанізатором є відоме ГПУ, в якому з черги працює величезний відсоток — жидів.

Носіями польського антисемітизму є передовсім ендеки, підбадьорені дещо гітлерівськими гаслами. Авангарду цього руху — зокрема у центральній і західній Польщі — творить значна частина польської високошкільної молоді в корпорантських шапках. Є з ними й значна частина міщанської молоді. Є й окрема підпольна Орґанізація Народово-Радикальна (ОНР) з терористичною діяльністю, а навіть з бомбами. Звертається вона не тільки проти теперішнього уряду своєю диверсійною акцією, але дає своїх людей до протижидівських ексцесів.

Очевидно, уряд сучасних польських диверсантів не гладить по голові.

П-ні Присторова заявила, що тільки вона і тільки вона сама є справжньою ініціяторкою цього законопроекту. Арґументувала його мотивами гуманности. Все це дуже гарно, не маємо підстав неґувати її добрі інтенції. А проте незаперечним фактом залишається те, що 1) такий законопроект був би неможливий без антисемітської підбудови у настроях польських мас, 2) сам проект є антисемітський і 3) по суті не є ціллю сам для себе, лиш засобом.

Як бачимо, нічого нового під сонцем, або як казав Бен Акіба, те все вже бувало. Та проте не в усьому. У царській думі перепав проект заборони шехіти, проте перейшов він вчора на соймовій комісії всіми польськими голосами проти одного жидівського і двох українських та при дотеперішній

Невідомо ще, яке офіційне становище займе уряд на пленумі сойму. Судити на підставі дискусії над проектом п. Присторової у комісії і на підставі висліду голосування — то більшість є за забороною „шехіти". Санкція у формі закону не оздоровить в нічому сучасних відносин в Польщі навіть у господарській ділянці, бо терапію треба переводити зовсім іншими методами.

Санкція зробить одно — поглиблення протижидівських настроїв у польських масах і зродить жидівську протиакцію. Зросте ще більше розмах — по своїй суті руїнницький — польських студентських корпорантських боївок і польського підпілля з ОНР.

Ми не встряваємо у теольоґічну дискусію на тему біблії чи талмуду. Вважаємо з нашого боку за доцільну річ, щоб кожне віроісповідання, хоронене законами, мало справді змогу виконувати свої обрядові практики. І це було причиною, що Українська Парляментарна Репрезентація заняла неґативне становище до проекту п. Присторової.

Д-р Степан Баран.

КУДИ ВІТЕР ВІЄ?

ДО ПОЯВИ НОВОГО ПРАВОСЛАВНОГО ОРГАНУ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ.

Показчиком тенденцій, що панують нині у Варшаві за обопільним порозумінням вищих церковних та урядових чинників, є поява нового орґану під назвою: „Gazeta Prawosławna", pismo popularne dla miast i wsi", що має виходити двічі на місяць. Перед нами 1. число з датою 1. березня ц. р.

У редакційній статті так пояснено те, що новий часопис виходить у польській мові: „Польська мова є та жива душа, яка оживляє всі народи (польської держави — прим. Ред.) і підносить їх надхненням до дієво-історичних зусиль. Чи то для українця з його матірньою українською мовою, чи теж для білорусина з його мовою, чи вреші для росіянина з його рідною мовою — для всіх польська мова є тим спільним духом, який лучить їх між собою і побуджує до спільної праці для загального добра держави... Кожна світла й вирощена людина розуміє, що саме багата і прекрасна польська мова може направду стати тою спільною мовою, при помочі якої ми, православні без різниці національности, можемо порозумітись між собою у спірних справах без гніву й незадоволення".

Отже „общепонятним язиком" для всіх у Православній Церкві стала тепер польська мова — замісць „исконно-русского языка". Цікаво, що редактором нової ґазетки став п. Дмитро Курило, що колись редаґував „Православного Селянина", невеличкий додаток в українській мові до російсько-митрополитального „Слова".

Всесоюзний радіофестіваль.

(За київською радіо-стацією.)

В найближчих днях улаштовують большевики т. зв. Всесоюзний Радіофестіваль. Усі радіостації Союзу мають у цьому фестівалі запрезентувати свою найкращу програму і найкращих виконавців. Київська радіостація підготовляється до цього рідкого змагання і запросила до участи найвизначніших артисток та артистів, таких як Литвиненко-Вольґемут, Петрушенко, Гнат Юра, Гайдара і багато інших. Заповіджені теж виступи капелі „Думка" під батутою Городовенка, хору півд.-зах. залізниць (дириґент Гончаренко), капелі народніх інструментів, ансамблю бандуристів та інших мистецьких організацій.

Н.

ДЕЗІДЕР МАЛЬОНЯЙ.

СФІНКС.

Фрітц Баар це молодий мужчина, що легко закохується і трохи гордий на свою мужеську красу. З нього був би зразковий шлюбний чоловік, якби не був мав у голові цвяха, що розуміється дуже добре на жінках. Фрітц закохався у відому красуню паню Кнуд, яку звали загально „Сфінксом".

Пан Кнуд не був Адонісом, але дуже добрим бізнесменом і страшенне багатим. Він вибрав собі найгарнішу дівчину з Будапешту, так само як міг вибрати собі найгарніший дім або інший дорогий предмет.

Про його жінку всі були такої думки, що вона мусить бути щаслива. Але найтаємніше було те, що вона була непохитно вірна свому чоловікові. Попросту Сфінкс.

— Е! — думав собі Баар — вона не з іншого тіста, як усі інші жінки.

І закохався у гарній пані Марієті Кнуд. Він мав свою власну методу поведінки супроти бльондинок і брюнеток. Марієта була бльондинка. Метода Баара не дала ніякого висліду. Едип не міг відгадати Сфінксової загадки, а щобільше дратувало Фрітца: Сфінкс не хотів проглинути Едипа. Сфінкс навіть не глянув на нього.

Фрітц повторяв тільки ввесь час: „Я вас люблю", але на красуні це не робило ніякого враження. Він тратив уже терпець:

— Ні, ця жінка зовсім неподібна до інших. Що в ній сидить таке? не знаю.

На концерті одного молодого скрипача, пан Кнуд прохав Фрітца, який сидів недалеко, щоб був такий добрий і відпровадив його жінку додому, бо він має ще одну важну справу цього вечора.

— Що за самовпевненість! — подумав собі Фрітц і мав враження, що сам він уже стає смішний в очах звеличуваної ним жінки. Тепер рішив він уже ужити останнього рішального способу, яким користувався завсіди і супрти чорнявок і супроти білявок.

Фрітц Баар підтримав Марієту дуже ніжно, коли вона всідала до авта. В авті загорнулась вона у свій гермеліновий плащ і мовчала. Баар думав кілька хвилин. Коли вони віхали в Паркову Алею, залишилось йому ще кілька хвилин до надуми. Поважно, але рішуче промовив:

— Марієто! Ви знаєте, як дуже я вас люблю! Чи ви не хочете вислухати моєї просьби? Ви мусите її вислухати. Ви бавитесь мною і глузуєте собі з мене. Я ж знаю, що ви не зовсім щасливі, а я хотів би дати вам щастя. Я люблю вас і хотів би, щоб і ви...

Красуня мовчала:

— Марієто! Благаю вас, прийдіть завтра в год. 6-ій вечір до мене.

Вона і не ворухнулась.

— Чекаю на вас до пів до 7-ої. Коли не будете точно в годині 7-ій, то я стрілю собі в лоб.

Авто під'їхало до воріт віллі Кнуда.

— Чи ви може випете склянку чаю в мене? — спитала красуня.

— Дякую, ні.

Пані Марієта висіла і сказала шоферові:

— Музейна вулиця 7.

Це була адреса Фрітца Баара. Він сказав:

— Цілую ручки

— До побачення.

— Все в порядку — подумав Баар — вона навіть знає мою адресу.

На другий день закоханий Фрітц був зовсім спокійний. Прибрав кімнату квітами і провітрив вітальню повну диму.

Коло 3-ої пополудне трохи нетерпеливився. Думав над тоном, яким має звернутися до неї, коли прийде?.. А може краще було би залишити все припадкові?

Тільки той, хто переживав подібні хвилини, знає, яка це насолода чекати на довгождану зустріч. Нераз ми вже і забули, хто була та жінка на яку ми чекали, як вона виглядала, але по літах пригадуємо собі наше блаженне хвилювання, заки вона прийшла. Фрітц був досить спокійний, бо мав певність, що Сфінкс прийде.

Пять хвилин перед 7-ою зупинилось авто перед його домом. Почув дзвінок. Сам відчинив. У дверях стояв Кнуд:

— Добрий вечір!

Баар був не так збентежений, як злий.

— Вибач — відповів нечемно — але до мене має саме хтось прийти.

— Я знаю! Моя жінка! — відповів йому Кнуд.

Стягнув плащ і курив далі цигару.

Фрітц успокоївся, коли побачив, що Кнуд зовсім не настроєний по офіцирському. Поводився так, якби прийшов з якимсь торговельним інтересом.

— Ти заявив моїй жінці, що застрілишся, коли вона не прийде нині до тебе пів до 7-ої.

Поглянув на годинник:

— Бракує ще три хвилини.

Кнуд курив вигідно цигару, Фрітц почував себе ніяково.

— Дурне! — сказав Фрітц

Американський страйк перекидається поза Нюйорк.

НЮ ЙОРК, 7. 3. ПАТ. Страйк змагається, страйкарі щораз більше агресивні. Арештували вже понад 600 осіб, заангажували 5.500 нових поліцмейів. У місті Акрон страйкує 16.000 робітників; страйк перекинувся на Філадельфію, Бостон та Бальтимор. Від вибуху світової війни не було у Злучених Державах такої великої хвилі страйків.

Нюйорський страйк обняв 30.000 людей і 820 домів, до нього прилучилося коло тисячки осіб обслуги 10 готелів. Переговори у присутности посадника та віцеміністра праці припинили страйк у 40 домах.

Становище японської фльоти

й армії до Гіроти.

ТОКІЮ, 7. 3. ПАТ. Новоіменований премієр Гірота відбув нараду з наміченими міністрами. Кандидат на міністра маринарки *адм. Нагано заявляв Гіроті піддержку фльоти, якщо він вдоволить армію.* Сьогодні рано був ген. Теравчі у Гіроти; від висліду їхньої розмови залежить, чи удасться оформувати уряд. Ген. Теравчі заявив пресі, що армія вимагає від нового уряду реформ адміністрації та скріплення збройних сил. Армія не дозволить створити уряд, що вів би далі пасивну політику попереднього.

ЯПОНСЬКА РЕВОЛЬТА У ЦИФРАХ.

ТОКІЮ, 7. 3. ПАТ. Урядово оголосили, що у повстанню 26. лютого брало участь 1560 військових, з того 60 з 3. полку гвардії, 400 — з 1. полку піхоти, 900 з 3. полку піхоти та 200 з 7. полку артилерії.

Нині відповість Італія

на заклик комітету 13-ьох.

Останні зусилля французької дипльоматії.

ПАРИЖ, 7. 3. ПАТ. Міністер Флянден відбув розмову з італійським амбасадором, щоб поінформуватися, яку відповідь дасть Італія на рішення комітету 13-ох. Французький амбасадор у Римі відвідав Мусолінія та віцеміністра Сувіча та реліяв їм зайняти прихильне становище до заклику з Женеви. Нині рада міністрів видасть рішення у цій справі.

РИМ, 7. 3. ПАТ. Сьогодні зранку зібралася рада міністрів під проводом Мусолінія.

НІМЕЦЬКА ВІДПОВІДЬ ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРЛІН, 7. 3. ПАТ. Як подають зі швайцарських кругів Берліна, під кінець тижня німецький уряд займе становище до швайцарської відповіди на німецьку ноту дотично ліквідації націонал-соціялістичних організацій у Швайцарії.

— Я те саме сказав своїй жінці. Сказав я їй, що маю щось важнішого до роботи і що вона не потребує хвилюватись. Але жінки не розуміються на таких вітрогонах.. Я заложився би, що ти не маєш навіть дома револьверу!

І з насолодою курив свою цигару. Так, немов би чекав, що Фріц встане і скаже: „О, тим револьвером розтрощу собі голову".

— Смішне — сказав Фріц.

— І я так думаю — відповів Кнуд і знову глянув на годинник. — Точно сьома.

Баар дістав аж румянці зі злости. Найохотніше був би вибив Кнуда по лиці. Кнуд встав:

— Я знаю, що ти тепер боїшся, щоб я не оповів цього інциденту іншим і щоб тебе не осміяли, бо тоді ти справді готов для врятування своєї чести застрілитись.

Дивився на нього і немов би кидав йому милостиню, сказав:

— Можеш бути спокійний. Я і моя жінка будемо мовчати. Обіцяємо це.

— Не розумію.

— Вірю, що не розумієш...

— Твоя жінка..

— Так.. Сфінкс. Ти не можеш зрозуміти, що на світі є ще чесні жінки і тому такі як ти звуть їх Сфінксами. Бувай здоров!

Пішов.

„І такий чоловік має чудову, вірну жінку" — думав Фріц. „Попросту скандал! Чи такий інцидент приневолює мене дотримати слова? Чи я справді повинен себе застрілити.. Ні, ні!"

Він подумав про інші — дурні та нечесні і не застрілився.

Перекл. в. г.

ТОЧКА ЗАГНИВАННЯ.

З ПРИВОДУ НАПАСТЕЙ Д-РА ОСИПА НАЗАРУКА НА ГОЛОВУ У.П.Р. ПОСЛА ВАСИЛЯ МУДРОГО.

I.

Що тримає в силі та здоровлю суспільности й народи? Передовсім їхня внутрішня **мораль**, їхня власна **законність**. Є дуже багато сугестивної правди у твердженні т. зв. природоправної соціольогічної школи, що основою існування суспільности є її внутрішній **суспільний договір**. В основі тієї концепції лежить зображення, що члени суспільности немовби **умовляються** між собою, добровільно **згоджуються** між собою, як мають взаємно супроти себе поступати і яких **позитивних норм** притримуватися та чого уникати, щоб собі взаємно не шкодити. Добровільне несилуване притримування цих порядкуючих норм є основою правопорядку всякої здорової суспільности. Одначе такий тип суспільного життя вимагає від членів спільноти означеної дози самодисципліни, вимагає панування над собою і своїми афектами та інстинктами, вимагає нарешті стримманости і принайменше деякої особистої культури. Правда: є ще й інша метода порядкування суспільности. В основі тієї другої методи лежить елемент насильства, і то передовсім **фізичного** насильства. На місце первнів добровільности, самодисципліни й культури приходить **терор** і зроджуваний з нього **страх**, як той основоположний елемент, який визначує у взаєминах поміж людьми, що їм вільно, чого не вільно.

Сильні, просто незломні є саме суспільности, яких внутрішнє життя побудоване на осьтій законотворчій автономности й добровільности. Сильні є ті суспільности, яким не треба аж кримінальної поліції, не треба санкцій, терору й насильства, щоб у громадянстві панувало пошанування людини і права.

Всі оті позитивні законотворчі засади, які мають таку величезну вагу в житті вільних і державних народів, мають тим більшу вагу в житті бездержавного народу. Коли серед якоїсь державної суспільности норми права й суспільного ладу починають розхитуватися, то держава ще завжди має свій **останній** аргумент, щоби приневолити лад і законність: а саме аргумент сили, насильства. Але тієї можливости, цього **останнього** аргументу не має бездержавна нація — як ось наша. В того роду суспільній ситуації, як наша, все, таки буквально все, **цілий** національний лад, **ціла** суспільна організованість мусить і може засновуватися тільки на того роду суспільній умові, тільки на організаційній добровільности й автономности. Ми не маємо свого поліцая, своєї брахіяльної сили, не маємо засобів фізичного державного примусу, щоб ми як суспільність могли **приневолювати** різні рідні анархічні елементи залишатися в загально принятих рямцях національного правопорядку. Єдиною нашою силою, якою ми як зорганізована нація взагалі стоїмо і з нею падемо, є лише сила моральної здисциплінованости кожного з нас і далі — зроджувана з цього сила **моральної опінії** нас усіх, яка осуджує і в потребі екзеквує **без** поліцая, **без** засобів державного примусу, силою самого морального натиску. Справді державотворчим народам не треба аж суду і поліцая, щоб вони знали і загально притримувалися того, що **не вільно** напр. когось очорнити, **не вільно** безпідставно підозрівати, **не вільно** оклеветати, **не вільно** злобно комусь шкодити, **не вільно** збрехати, **не вільно** накрамолити й заінтригувати, **не вільно** дозволювати паноништься своїм завистям, злобі, амбітництву, всяким іншим антисуспільним егоїзмам. Каже Христос, що „царство Боже — внутрі вас". З неменшим натиском і рацією можна також сказати, що „**ваша держава — внутрі вас**". Зовнішня організація держави, її фізичне заіснування, її сила, її функціональність є завжди і лише транспозицією у сферу матерії нормативних та організаційних вартостей, витворених передтим у людських душах. Які душі, яка ментальність членів якоїсь суспільности, така теж буде і держава тієї суспільности. Саме через те, що ми й донині нездібні і індивідуально і в масі опанувати себе під таким нормативним і законотворчим оглядом душевно і внутрішньо — нині тим гостріше тужимо тут і там за великим українським насильником, диктатором, Гітлером, який би брутальним насильством, фізичним примусом, в „огні і крові" створив українську державність, отже створив те, чого не можемо автономно створити **самі**, з власного **нутра**, власною дисципліною, самоопануванням, витвореним і добровільним виконуванням норм власної національної організованости. Але ніякий український диктатор і чудотворець нам **без нас** нашої держави не збудує. Ця держава не повстане так довго, доки самі нашого власного збірного національного нутра не вберемо в міцні шори всіх обовязуючого морального національного закону.

II

Жмінка повищих „теоретичних" завваг була конечно потрібна для зрозуміння властивого наміру цієї статті. Річ у тім, що чим далі, тим більше множиться на нашому національному грунті признак і фактів, які показують на те, що ця автономна й добровільна суспільна законотворчість та законовиконність внутрі нашого громадянства не сильнішає, але навпаки — слабне. Але разом із цим ослабає і наша реальна державо-творча здібність. Більше як колинебудь панує у нас тепер у суспільному житті очорнювання, клевета, шкідництво, забріханість, крамола й інтрига. Більше як колинебудь паништься зависть, злоба, амбітництво, всякі інші емоціональні егоїзми. А вже передовсім політику розуміють у нас щораз більше саме як велику брехню та крамолу, в якій усе дозволене: кожний напад, кожна скхвітка, кожне підставлення ноги і кожна вовча яма, вирита під ногами противника. Коли суспільна здисциплінованість полягає в тому, щоб загнуздувати свої зависті, злоби, амбітництва й егоїзми — то в нас саме тепер діється навпаки: **розпутування** всяких „емоцій" та „афектів", саме **розвязування** всіх отих завистей, злоб, амбіцій та егоїзмів стало найбільш поширеною політичною, т. зв. „націоналістичною" доктриною.

В той спосіб зі зорганізованої суспільности поволі перетворюємося в політичну джунглю. Ніби воно все спокійно, аж враз у нашім політичнім чагарнику підіймається в якомусь куті скажений рев, вереск, тупіт, а за якийсь час люди довідуються: цей і той політик чи журналіст кинувся на іншого, цей знову прискочив до горла другому, поколотилися, покалічились і розійшлись — зализуватися.

В безконечній черві подібних треба занотувати найновіший того роду випадок розброду, невзвисництва й вигрхії: д-р Осип Назарук, нач. редактор „Нової Зорі", „кинувся" оце недавно на голову УНДО й УПР Василя Мудрого. Отже український — і, на жаль, не тільки український — політичний світ має знову від якогось часу неабиякий черговий спектакель та сензацію. Д-р Назарук вийшов як якийсь справжній печерний чоловік перед свою нору, схопив обіруч набиту кремінцями мачугу, вискалився на Мудрого і реве від кількох тижнів у своїй газеті, аж лящить по цілім краю. Сама істота цього „конфлікту" вже досить знана нашому громадянству, аби треба було її тут переповідати. Розуміється не є наміром цієї статті „боронити" якнебудь голову УНДО й УПР посла Василя Мудрого, бо Василь Мудрий як людина і як політик такої оборони не потребує. Те, що д-р Назарук виписує на посла Мудрого, є таке, що у цілком вистарчальній мірі кваліфікує і — як то кажуть — „кладе на лопатки" самого себе. Ціла ота назаруківська пресова хуліганерія не є чимось, із чим моглаб шануюча себе людина входити в мериторичні дискусії. Зате хочу звернути увагу на щось інше і більш засадниче: на стан морального беззаконня, яке поглиблюється і здобуває собі щораз більше терену серед нашого громадянства.

Випадок д-ра Назарука в нашому громадянстві тим більш знаменний, що ця наскрізь анархічна, внутрішньо цілковито неопанована і понощена скаженими амбіціями людина — немов на глум взяла собі „аренду" саме на найбільш піднеслі гасла правовости, моралі, суспільного ладу й консерватизму. Уся безодня цинізму полягає тут у тому, що заслонюючись ніби-то проголошуванням правовости, ця до ґрунту політично віпсована людина є на ділі розсадником найбільш яскравого беззаконня, цей професійний мораліст на ділі є огнищем небувалої моральної політичної деправації, цей патентований „консерватист" є уособленням найбільш розгойденого українського кочового руїнництва. Подивіться тільки на людину: в умовинах, коли лише справді залізна самодисципліна кожного, особливож кожного провідного українського громадянина може бути нашою єдиною остоєю і рятунком — он як вам чоловік прилюдно розперезався!... Що саме, який моральний стімул, яка вища рація може цю людину стримувати? Нема в такій душі ніякої іншої рації окрім власного дрожачого ненависництва, незаспокоєної амбіції, руїнницького бажання наслiпо мститися і шкодити. Цей моєкр- хіст з професії, який аж до піни в роті вигукує по українських дорогах про потребу шанування авторитетів — щож робить сам? Кидається з вибухом найбільш коршемних лайок на люди- ну, яка як-не-як але є головою Української Парляментарної Репрезентації, яка як-не-як, але є фірмантом нашої національної політики на З.У.З., яка врешті перед усім світом репрезентує нас, як окрему суспільність, як націю.

Вільно громадянам мати ріжні погляди на особу Василя Мудрого. Вільно його погляди, його політичний курс і його тактику поборювати. Вільно прямувати до того, що коли думається, що Василь Мудрий свому завданню не відповідає — Василя Мудрого змінити. Але ріжність поглядів не дає нікому найменшого права топтати брудними чобітьми по самій людині. І ще більше не дає права топтати по місці й функції самій по собі, що її пос. В. Мудрий займає. До чогож нарешті дійдемо, коли вільно буде *кожному* з бере- га „переїздитися" як завгодно по чолових репрезентантах громадянства, лаяти і плюгавити прилюдно когонебудь тільки тому, що комусь там не пасує до його краму те чи інше, що робить Мудрий чи інші. Наші анархічні ґраціди вимазували своїм провідникам чола болотом, щоб вони „не повноcшались". Але навіть вони вміли встановити між собою закон, що в часі походів провідник є ненарушний. Є свій законний час і законні способи Мудрого поборювати і його зі занятого поста валити. Але всього того не визнає і не розуміє демаґоґ з демаґоґів д-р Назарук! Оце в пянній злости раз-у-раз підносить зі землі пригорщу болота і ляпає нею в людину: Ти — мовляв — Василь Мудрий? Ти, Василю Мудрий, хочеш бути провідником, головою суспільности? Ти їздиш і говориш з міністрами? Ти змінюєш курс національної політики? Що тебе щораз частіше пишуть і свої і чужинці? Про тебе говорять і на тебе покликаються? Ти ростеш як політик і як людина? Як смієш? На долину з тобою! І ось: один Назарук виписує свої хворі „гамаксойки", а другий такий сам Назарук, що називається Палійв чи ще якийсь інший Певний, усе те у своїй ґазеті злорадно передруковує. Мовляв: ви вже читали? Алеж бо всолили Мудрому — що?

О так! Всолили! Правда! Але не Мудрому — тільки нам усім, цілій суспільности. Як по таких історіях виглядають оті назаруківські „верхи нації" перед масою народу? Яку пошану, який респект можемо викликувати тими дикими вибухами та спектаклями серед чужинців? Як можуть нас брати, як політично повновартісних людей і контрагентів, коли бувають можливі між нами такі речі? Ми не маємо своєї брахіяльної державної екзекутиви, яка унеможливлювала би в зародку того роду явища публичного згіршення. Як було сказано: можемо стояти як суспільність тільки нашою внутрішньою моральною дисципліною, тільки нашим самоопануванням, тільки діянням норм правдивої моралі й законности. Здорова суспільність завжди вміє найти засоби, щоб унеможливити ту чи іншу назаруківщину попросту через її моральне поставлення поза рямці спільнотного життя. Мусить уже раз нарешті повстати між нами цей суспільний договір, ця сила солідарности нас усіх, цілого громадянства, яка моглаб відразу виелімінувати й унеможливлювати заістновування того роду шкідливих явищ. На ділі — щойно з повстанням такого договору станемо справді державо-творчим елементом.

Зенон Пеленський.

§19.

З тернопільського воєвідства дістаємо таке спростування:

У звязку зі статтею, поміщеною в часописі „Діло" з дня 6. лютого ц. р. ч. 28. п. н. „Замкнули сметанкові стації Маслосоюзу" (допис із села Базар пов. Чортків) прошу на основі § 19. пресового закону з дня 17. грудня 1862. р. Дз. у. п. ч. 6. з 1863. р. поміщати в найближчому числі часопису „Діло" таке спростування:

Неправдою є, начеби в дні урухомлення районової молочарні в Базарі прийшов на місце командант державної поліції і не зважаючи на документи, які показала йому управа районової молочарні, що районова молочарня зареєстрована в окружнім суді згідно зі законом про кооперативи, посвідку, що урухомлення молочарні зголошено в повітовім старостві згідно з промисловим законом — заборонив відбирати молоко і стоючи на порозі кооперативи, вимагав від доставців молока лікарських посвідок, що корови здорові і що можуть доїти корови, зате правдою є, що в дні урухомлення молочарні в Базарі комендант станиці поліції Павшівка, в службовім районі, якого є Базар, не був взагалі в Базарі.

Неправдою є, неначе би щойно на інтервенцію управи районової молочарні в Базарі приїхав особисто на місце повітовий староста і наказав командантові поліції не робити труднощів в урухомленні молочарні, зате правдою є, що льокаль районової молочарні в Базарі не відповідає уладженням, не відповідає вповні вимогам §§ 12. і 13. розпорядку мін. суспільної опіки, виданого в порозумінні з мін. хліборобства і рільних реформ, мін. промислу і торговлі про нагляд над молоком та його перетворами з дня 9. липня 1932. р. (Д. З. Р. П. ч. 19 поз: 128/33), які то недостачі староста вичислив в рішенні ч. А. 45. з дня 3. червня 1935. р. про затвердження проєкту уладження виробні до перерібки молока на молочні продукти в Базарі і сметанкових стацій до відбору та відтовщення молока в Павшівці і Полівцях, домагаючись, щоб їх усунули в речинці до дня 30. червня ц. р. і даючи одночасно згоду на інтервенцію повновласника кооп. районової молочарні в Базарі д-ра Електоровича з Чорткова і делеґації представників українського громадянства на негайне відкриття молочарні в Базарі на основі вияснень делеґації, яка інтервеніювала, що це урухомлення має пробний і тимчасовий характер, щоб ствердити придатність заінстальованих машин та уладжень.

Правдою є, що управа кооперативи „Районова Молочарня" в Базарі, хоч минуло кілька місяців, не задумувала усунути недостач, вичислених в рішенні про затвердження проєкту уладження молочарні в Базарі, а командант станиці поліції Павшівка ствердивши, що управа Районової Молочарні вживає до полокання масла води з „баюри", до якої стікають всякого роду сільські бруди і де купається тварина та дріб, загрозив управі при нагоді виконування інших службових обовязків в Базарі, що буде змушений виступити до староства з внеском замкнути молочарню, якщо управа буде зволікати в виконанню умовин затвердження проєкту уладження молочарні.

Неправдою є, наче би для підірвання розвою Районової Молочарні в Базарі, яка закладає сметанкові стації до відбирання та відтовщування молока на просторі заліщицького повіту, повітовий виділ у Заліщиках заснував конкуренційну польську молочарню в Бурдківці, заліщицького повіту, віддаленого від Базару 3 км., всупереч постановам закону про молочарські кооперативи, який забороняє закладати близько себе молочарські кооперативи і без ніякої потреби для поляків, які в цих околицях становлять 2 до 15 прц. загалу населеня, зате правдою є, що молочарську кооперативу в Бурдківці заснувало в першій половині 1935. р. окружне рільниче т-во в Заліщиках на заходи, що їх поробило в другому півріччі 1934. р. дооколичне польське населення, яке становить в Бураківці 49.39 прц., у Слобідці 27.22 прц., в Цапівцях 18.04 прц., в Копилівцях 22.02 прц., в Полівцях 12.12 прц. загалу населення і що обовязуюче законодавство в ділянки молочарської кооперації не обіймає ніяких постанов про віддалення між поодинокими молочарськими кооперативами.

Неправдою є, наче би повітове заліщицьке старосто рішило без ніякої законної і фактичної узасадненої причини опечатати льокалі сметанкових стацій до відбирання і відтовщування молока в Цапівцях і Садках, заліщицького повіту, зате правдою є, що сметанкової стації в Цапівцях дотепер взагалі не урухомили тому, що процедура з розглянеєнням подання управи Районової Молочарні в Базарі про затвердження проєкту уладження цієї стації, яке внесли 30. грудня 1935. р. до повітового заліщицького староства, дотепер не закінчена. Правдою є, що сметанкову стацію в Садках замкнуло повітове заліщицьке староство дня 13. січня ц. р. на основі постанов ст. 14. і чергових та 140 промислового закону з дня 7. червня 1927. р. (Д. З. Р. П. ч. 53 поз. 468/27) і розпорядку мін. суспільної опіки з дня 9. грудня 1932 р. (Д. З. Р. П. ч. 19. поз. 128/33) тому, що урухомлено її нелеґально, себто без попереднього затвердження пов. заліщицьким старостом проєкту її уладження, що управа кооп. Районової Молочарні в Базарі щойно внаслідок замкнення цієї сметанкової стації внесла 27. січня ц. р. подання до заліщицького староства, щоб затвердило проєкт її уладження і після переведення приписаної законом процедури сметанкову стацію урухомили 5. лютого ц. р.

Неправдою є, наче би віцестароста заліщицького повіту відповів делеґації, яка в нього інтервеніювала, що сметанкові стації істнують нелеґально, а на домагання, щоб близче окреслив причини та суть нелеґальности, заслонювався рішенням ліквідації, що його видав тернопільський воєвода, зате правдою є, що віцестароста заліщицького повіту вияснив основно кермачеві Районової Молочарні в Базарі, який прибув до нього, причини, чому опечатав льокаль сметанкової стації в Садках та повчив його про обовязки внести до староства подання проєкту її уладження в формі, якій має відповідати подання — не покликуючись на якенебудь рішення тернопільського воєводи.

За воєводу: *Кошиковський*, керманич відділу

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Еквадор ратифікував пакт про неаґресію між південноамериканськими державами.

Комуністичні війська Китаю відносять щораз то нові перемоги. Зєднують собі симпатії населення тому, що борються проти японського імперіялізму. Маршал Чан-Кай-Шек приказав негайно вислати 6. дивізію з Нанкіну, щоби зліквідувати наїзд 20.000 комуністичних військ на провінцію Шенсі.

Англійську морську базу у Сінгапур почали будувати коштом 4 мільйонів фунтів.

Еспанський уряд задумує затягнути внутрішню позичку; міністер фінансів переговорював у цій справі з представниками банків.

Еміґраційні справи.

КОНТИНГЕНТ ВІЗ ДО БРАЗИЛІЇ

Контингент віз до Бразилії для хліборобів з Польщі на перший квартал ц. р. вже вичерпаний. Влада бразилійська устійнить контингент на другий квартал мабуть у квітні. Хто має нехліборобське візвання, повинен заздалегідь поробити заходи, щоб дістати точні інформації та мати готові документи до дороги. Сподіваний праділ віз для нехліборобів буде невеликий. Хто має хліборобське візвання, або їде на оселення в Бразилії, той дістає бразилійську візу в рільничій сумі (до кінця березня 450 осіб). Жінки і неповнолітні діти дістають візу суною на основі поіменного бразилійського візвання.

РУМУНСЬКИЙ РОЗПОРЯДОК ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ.

Румунське міністерство внутрішних справ видало розпорядок, на основі якого побут чужих громадян у Румунії залежить від згоди міністерства або його відпоручників при генеральній дирекції поліції. Прохання щодо дозволу на перебування і право праці в Румунії розглядає окрема еміграційна комісія при міністерстві; прохання ці треба спрямовувати безпосередньо до міністерства робіт. Це все відноситься до виквалифікованих робітників, ремісників і торговельників. Мистці й денникарі мають звертатися до міністерства закордонних справ. Усі заходи треба робити перед приїздом до Румунії.

ВАЖНЕ ДЛЯ РЕЕМІҐРАНТІВ ДО АРГЕНТИНИ.

Є категорія реемігрантів, що приїхали з Аргентини і можуть вернутись туди назад, оскільки в аргентінському конзуляті у Варшаві незалежно від важного пашпорту та інших документів подорожі предявлять документ себто „свідоцтво моральности, що дає право до поворотy". Тоді реемігрант може взяти зі собою жінку й діти.

Всякі інформації можна дістати безплатно в Еміграційнім Домі, Львів, Вишневецьких 4

Клопіт з шапками.

НЕЗРОЗУМІЛА КАРА НА СЕЛАХ.

По наших селах, зборівського повіту, спроваджують собі селяни з робітні українських інвалідів у Львові шапки-смушки, подібні до баранкових шапок, сиві з сукняним синім дном. Літом спроваджують собі шапки-кашкети, подібні до мазепинок, т. зв. „українки", і в тих шапках чи то зимових, чи в літніх місяцях молотять, орють, їздять до міста, ходять до церкви і т. д.

Такі шапки спровадили собі також хлопці зі села *Красна*, пов. Зборів. В неділю 16. лютого ц. р. коло год. 9ої кількох хлопців, а саме Федір Кальмук, Андрій Гуменний, Грицько Цебрій, Петро Бендюга, Павло Гуменний та Іван Бесараба з Красної переїздили через Зборів, вертаючись з залізничої стації, куди відпроваджували до війська свого товариша Федька Зарицького. Двох умундурованих поліцаїв і третій неумундурований задержали сани, якими їхали вище згадані хлопці, питаючись іронічно: „Що то запорожці їдуть?", забрали їм шапки і Богу духа винних хлопців пустили без шапок так, що вони кілька годин бігали на морозі по вулицях міста, а люди сглядалися на них, як на божевільних.

Хлопці бігали то до стації поліції, то до старости, де в неділю ніхто не урядував, і коли остаточно поліція порозумілася з кимсь зі староства, зажадали від них, щоб повиддирали дна від шапок, тоді дістануть шапки на час, аж заїдуть до свого села, віддаленого від Зборова 6 км. Хлопці переконували поліцію, що неможливо з дірявими шапками їхати при кільканадцяти степенях морозу, в сніговію, полем до села. За шапки заплатили по 3 зол. 75 сот. і шкода їм ці шапки нищити. А тому, що не мали грошей, ані нагоди купити чи випозичити інші шапки, бо крамниці були замкнені, бігали з зимна по морозі вулицями міста. Щойно коли почало збігатися щораз більше людей, поліція забрала всіх хлопців на поліцію, там всадила їм шапки на голову, посадила їх на сани і казала під ескортою поліції їхати до села.

Доїхавши до села, хлопці розскочилися по хатах. Тоді поліцаї зі солтисом Іваном Переймою ходили від хати до хати і робили ревізію за шапками, при чому здерли з голови на вулиці таку шапку Павлові Михайлюкові, а в Івана Цебрія та Івана Бесараби забрали такі шапки з хати, останньому навіть подерли. Та на цьому ще не кінець. Староство в Зборові наказало завести варту в селі з 6-ох людей у білий день і 12-х у ночі.

Громадяни вислали делеґацію до староства з проханням, щоб звільнити їх від тягару, бо вони нічого не винні, що кількох хлопців відважилося їхати в шапках на стацію. Одначе інтервенція виявилася безуспішна.

Наше село спокійне і не любить нікого переслідувати, ні робити комусь щонебудь на перекір. Тому запитуємо, чому не можна носити шапок, які виробляють українські інваліди у Львові, та які розпродують їх масово по наших селах і містечках? Може би так, тому вплинув на дотичні чинники і пояснив їм, що ці шапки не є ніякою частиною якогось однострою і ніхто їх не носить з тією метою, щоби демонструвати „запорожцуф", лише тому, що вони добрі, теплі, дешеві і практичні. Дивно, чому з одної сторони гори розказує про нормалізацію відносин, коли долі такі ще далекі від того. Інтервенція необхідна, бо 21. лютого ц. р. в старостві в Зборові відбулася вже карна розправа проти багатьох хлопців.

Підписи кількох селян.

У Бидґощі заборонили ритуально вбивати худобу.

БИДҐОЩ, 7. 3. ПАТ. Управа міста Бидґощі видала новий правильник у справі вбивання звірят у міській різні, що обовязує від 10. березня ц. р. Зміна правильника основується головно на цьому, що звірят, призначених на заріз, мусять насамперед оглушити, пристосовуючи електричну апаратуру або апаратом, що ділає експльозивно. Такто в Бидґощі полагодили справу ритуального вбивання худоби.

З нашої кооперації.

КОНКУРС „ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНОГО ЧАСОПИСУ" НА СТАТТІ.

„Госп.-Кооп. Часопис" оголосив у свому найновішому числі конкурс на статті з темою: „Вплив кооперації на наше село". Щоби оминути надто загальних статтей, редакція поставила вимогу брати в статтях під увагу тільки одно конкретне село і, коли йде про економічне піднесення села завдяки кооперації, подавати якнайточніші статистичні дані. Редакція хоче за допомогою статтей, які наспіють на цей оригінальний конкурс, подати своїм читачам по змозі повний образ, як кооперація у всіх своїх видах вплинула на наше село: матеріяльно і морально. Автори повинні у своїх статтях висвітлити питання, чи слідний вплив кооперації на селі і яка переміна під її впливом відбувалося у зверхньому і внутрішньому вигляді села? Яке було і чим жило село перед заснуванням якоїнебудь кооперативи у нім, а яке воно і чим живе тепер? Може в деякім селі цей вплив не є додатний, а відемний, злий і чому? Чи кооперація причинилася в якийнебудь спосіб до економічного й національного освідомлення села та до піднесення його морального рівня, а також чи дала селові які матеріяльні користи?

ЗБІЖЕВІ ШПИХЛІРІ В ЯВОРІВЩИНІ.

Після голоду, який так дався взнаки Яворівщині в 1934/35 році, береться Яворівщина до способів, щоб запобігти такому нещастю на будуче. Таким способом є організація по селах Яворівщини збіжевих шпихлірів. Шпихлірну акцію в Яворівщині започаткував ще перед двома роками (1933. року) інж. Я. Цімура і зібрав тоді небагато, бо навіть неціних 4 вагони збіжжя. Яворівщина тоді ще не зрозуміла добре шпихлірної акції. Аж тепер після голоду, коли з кінцем 1935. і з початком 1936. року інж. Я. Цімура знову поїхав у Яворівщину, щоб відновити і поширити шпихлірну акцію, яворівці, навчені минулорічним голодом, поставилися зовсім інакше до шпихлірів і майже по всіх селах повстали шпихлірі (по деяких селах на Нагачів, є в шпихлірах понад 600 кірців збіжжа). Тепер є у яворівськім повіті 51 шпихлірів, а в них зібрано досі понад 11 вагонів збіжжа.

Збіжеві шпихлірі обєднані в окремій секції при філії „Сільського Господаря" в Яворові. З кінцем лютого ц. р. відбулися загальні збори цієї секції. Ухвалено спільний правильник. По думці того правильника, до сільського шпихліра може приступити кожний український селянин, який є членом „Сільського Господаря" і зложить уділ — 25 кг. збіжжя. Уділ можна вкладати ратами. Член з повним уділом може позичити собі в потребі 1 корець збіжжа, а член з неповним уділом — чотири рази більше, як вплата на уділ. За випозичення збіжжа стягають 15 прц. присипу такого збіжжа, якого хто позичив.

КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ.

В ч. 9. „Госп.-Кооп. Часопису" появилася стаття, яка пропагує у нас по селах закладати „коопеативи здоровля", переведені вже у практиці в Югославії та інших краях. Основною метою таких кооператив булоб дбати про моральне й фізичне здоровля своїх членів та їх родин. Засобами для того мають служити між іншими пропаґанда гігієни і створення здорових умовин домашнього життя членів, а в разі захворінь члена або когось з його родини: постачання їм дешевої лікарської опіки і ліків. Стаття обговорює подрібно пляни організації таких кооператив, які обєднувалиб більшу скількість сіл та здержували відповідно до величини району одного або більше лікарів (один лікар на 14 порадень). Один лікар відвідував би кожну порадню один раз у місяць, а позатим ординував би в місці осідку кооперативи. Матеріяльним вобезпеченням істнування кооперативи булиб уділи членів (у проекті 3 зол.), місячні вкладки членів (по 10 сот. від члена родини) і по змозі низькі оплати за лікарську пораду. По думці автора, опертій на практичних вислідах цього роду кооператив у Югославії, кооператива з 14 порадянями, в яких булоб згуртовано найменше по 80 членів на одну порадню (разом з родинами приблизно 5.600 душ), моглаб удержати для своєї обслуги лікаря з платнею 500 зол. у місяць, 2 акушерки та 14 осіб обслуги при дезинфекторах.

ХАРЧІВНЯ ПРИ ПОВІТ. СОЮЗІ КООПЕРАТИВ У СТРИЮ.

У Повітових Союзах Кооператив щодня великий рух. Прибувають справники низових кооператив підводами і закуповують товари. Нераз приходиться стратити на орудки цілий день від ранку до вечора. Візникові теж треба дати щось зїсти. Щоб заспокоїти ці потреби своїх

членів у власній управі, заложили меткіші жінки при П.С.К. у Стрию ще в 1933 р. „чайню“, яка з часом змінилася на „харчівню“ та обслугує вже не тільки клієнтів П.С.К., але видає теж обіди для службовиків П.С.К. Харчівня оплачує дві особи працівників і приносить невеличкі доходи, які йдуть на дальше поширення установи. Покищо плянують заложити другу „чайню“ в місті. Щасть Боже!

РУХ ЧЛЕНІВ У Р.С.У.К.

В лютім ц. р. приняла Дирекція Р.С.У.К. у члени Т-ва 4 нові кооперативи, видала засвідчення, потрібні для зареєстрування 5 новоснованим кооперативам і виключила зі своїх членів 1 кооперативу.

В. Л.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Заява канц. Гітлера в райхстагу.

Німеччина відкидає всяку співпрацю з большевиками. — Райхстаґ розвязаний

В суботу 7. березня ц. р. точно в год. 12-ій вполудне прем. Ґерінґ відкрив засідання райхстагу в опері Кроля. Прем. Ґерінґ згадав про смерть двох померших членів райхстагу і теплими словами вшанував память вбитого в Швайцарії Вільгельма Густльофа. Опісля канц. Гітлер виголосив півтораголинну промову. Канц. Гітлер ствердив, що між европейськими народами нема порозуміння і тому німецький нарід від закінчення війни є в розпуці. Хоч від підписання версайського договору минуло 17 років відносини не покращали. Німців уважали народом другої кляси, без рівних прав. Кордони між державами визначено з ненависти. Не лише преса, але також державні мужі підкреслювали як відрадний прояв факт, що в Німеччині не добре, що німецький експорт маліє і що Німеччина скочується на дно нужди. Без зміни цих поглядів неможливий в Европі тривкий мир. Це фальшивий погляд, будьто би одним народам могло бути добре тоді, коли іншому народові зле. Европейські народи творять одну родину, яку не можна розділити і не можна до одних народів пристосовувати інших правних основ і критеріїв ніж до інших народів. Всі народи повинні цікавитись тим, щоб у Німеччині було щораз то краще. Нарід, який кричить хліба, творить постійну небезпеку. Народи повинні поступати згідно зі засадами розуму і понять, що німці не згодяться на гірші умовини життя, ніж їх мають інші народи. Найкращим доказом миролюбивости німецького народу є факт, що Німеччина нині найменше користає з багатств цього світу. Таке упослідження не може бути вічне. І якщо цієї справи не вдасться розвязати, мир був би загрожений і це довело би до руїни цілої культури. Лише повна рівноправність Німеччини та уможливлення їй такого життя, яке мають усі народи, може довести до тривкого мира. Німецький нарід готовий до всіх жертв, щоб здобути рівноправність і це мусять зрозуміти ін. народи. **Основою німецької закордонної політики є ствердження факту, що 67 міліонів німецького народу душиться у своїм краю, бо має замало місця — 18 разів менше ніж СССР.**

Німеччина простягала руку французькому народові кількома наворотами. Німецький нарід не має причини жити з французьким народом у вічній ворожнечі. До згоди може дійти лише на основі засад здорового розуму. **Або ця справа буде поладнана як слід, або слід сподіватися як найгірших наслідків.** Неправда, неначеби Німеччина не хотіла згоди з Росією. **Зате правдою є, що Німеччина не хоче і не бажає порозуміння з нинішним большевицьким режімом. Цей режім заступає світогляд, якого не можна погодити з европейським світоглядом.** Німеччина не може перешкодити, щоб інші народи лучилися з нинішними володарями СССР, але остерігає, що наслідком цього може бути большевицький хаос.

Порозуміння між державами слід оснувати на взаїмнім порозумінні широких верств населення. Тимчасом з нинішною Росією, яка заступає комуністичний світогляд, таке порозуміння неможливе. **Російська політика веде до світової революції.** Франція може уявити собі, які будуть наслідки, коли комунізм переможе у Франції. Тоді буде рішати про все не Париж, але Москва також у справах Франції.

Европа ділиться нині на два табори: один складається з національних держав, обєднаних спільною культурою і другий табор, де панує режім, який висуває гасло світової революції на основі засад зовсім чужих іншим державам Европи. З цим режімом Німеччина не хоче мати нічого спільного.

Закидають нам, заявив канц. Гітлер, що Німеччина не висувала конкретних пропозицій, щоб осягнути міжнародне порозуміння. Це не правда. Ми висунули одну пропозицію, щоб Німеччині дозволили підвищити армію до 200.000, але держави відкинули цю пропозицію. Опісля Німеччина домагалася 300.000 армії і ставила цілу низку предложень, але ніодного з них не приняли. Лише між В. Британією та Німеччиною дійшло до морського порозуміння у справі будови кораблів і цей договір Німеччина годиться поширити. В. Британія, Франція і Німеччина повинні гарантувати мир в Европі. Хоч Німеччина зробила все, щоб довести до порозуміння, Франція вибрала інший шлях і підписала союз з С.С.С.Р. Негайно після підписання цього союзу в травні 1935 р. Німеччина звернула увагу Франції та іншим державам на незгідність цього союзу з льокарненським договором і на наслідки, які може цей союз викликати. **Цей союз звертається своїм вістрям виключно проти Німеччини.** Французько-большевицький договір **зобовязує Францію поспішити з допомогою СССР проти Німеччини.** Він противиться постановам льокарненського договору тому, що лише Франція, а не інші держави, які підписали льокарненський договір, рішатимуть, хто є напасником. Цей союз змушує Німеччину змінити своє становище. Німеччина не може бути далі безчинна, годилася на всі жертви, щоб порозумітися з Францією. **Франція підписуючи цей союз зірвала льокарненський договір і Німеччину не обовязують уже постанови цього договору та постанови, які торкаються демілітаризації надренської смуги.**

З нинішним днем льокарненський договір перестає обовязувати Німеччину. Німецький нарід відзискав повну суверенність. Тому — заявив канц. Гітлер — в цій хвилині німецькі війська ввійшли до надренської смуги. (На салі довший час бурхливі оплески). Обсадження цієї смуги є оборонним актом.

ПРОПОЗИЦІЇ НІМЕЧЧИНИ.

Одначе Німеччина має добру волю і готова переговорювати з Францією та Бельґією у справі створення здемілітаризованої смуги по обох боках Рену: **Німеччина годиться підписати договір про ненапад з Францією та Бельґією на 25 років. Німеччина годиться, щоб цей договір про ненапад заґарантувала ще В. Британія та Італія. Німеччина годиться теж підписати летунський договір. Годиться теж підписати договір про ненапад з Литвою під умовиною, що простір Клайпеди осягне автономію. Тому що Німеччина відзискала повну суверенність годиться вернутись до Ліґи Націй. Вкінці Німеччина висловлює надію, що між державами дійде до порозуміння у справі кольоній.** Таким чином заявив канц. Гітлер — боротьба за рівноправність Німеччини скінчилася. Німеччина не має в Европі вже ніяких аспірацій.

Опісля прем. Ґерінґ відчитав відручне письмо канц. Гітлера про розвязання райхстагу. Нові вибори відбудуться 29. березня ц. р. Після того замкнув засідання райхстагу.

—o—

КН. ШТАРЕМБЕРҐ В ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

РИМ, 7. 3. ПАТ. Нині в год. 11. кн. Штаремберга приняв італійський король.

ПРЕМІЄР НАРАДЖУЄТЬСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ

ПАРИЖ, 7. 3. ПАТ. Нині в год. 15. премієр Саро приїхав до Елісейської палати, щоби нараджуватися з президентом Лебреном.

ЗГОРІЛИ ЯПОНСЬКІ ГИДРОПЛЯНИ.

ТОКІО, 7. 3. ПАТ. На летовищі в Сеулі вибухла пожежа, що знищила 9 гидроплянів і два літаки. Втрат є на міліон єнів.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

„Помийолитіс“.

Закрався до нас від сусідів благословенний звичай: посипувати у піст голови попелом.

Але, що ми робимо все великий вітер, то що нам такий попіл? Декому в голові одна орієнтація довго не втримається, а що говорити про попіл! Тож у нас дещо вукраїнізували цей звичай; замість попелу — ллємо собі на голови помиї.

Та щоб слава не пропала і вкінці Вояняки не ломили собі надто голов, хто започаткував у нас цей прекрасний звичай, тож фіксуємо во імя історії: двигун і авангардист цього великолістного „помийолиття“ — це блаженний наш Великий Муж і доляролюбець д-р О. Назарук.

Щоб не бути голословним, то, будь ласка, коли маєте терплячку і залізну витревалість, так перелистк уйте кілька останніх річників „Нової Зорі“! Переконаєтеся, що Назарук раз у рік веде все більшу з кимось лайку і *то все у великий піст.*

Так і цього року розлявся з приводу волинської справи. Хоч ця справа була вже давно актуальна, він обходив її цілі мясниці і терпеливо вичекав до посту.

Цим разом почав таке „помийолиття“, що багато людей у Львові занепокоїлося:

— Слухайте, щось з Назаруком не теє..

Як „не теє“, то це вже справа не веселого фейлєтоніста, а психіятра.

У Львові є таких кількох психіятрів, що скінчили ветеринарію і ходять безробітні, тож ми до одного з них звернулися. Він відніс статтю Назарука „Гамак соїка“ до лябораторії д-ра Мувики до аналізи і там показалося, що її треба розслідкувати в інституті „Пастера“ у Кракові.

На це вже не було „фундушів“.

Тож наш „психіятр“ поставив діягнозу на підставі аналізи „хлопського розуму“:

1) Назарук, як відомо, любить попоїсти (хто не любить!), а що від ранньої молодости до пізніх літ не постив і не привик, то це викликує в нього розладдя кормового проводу, що спричиняє наплив крови до голови.

2) Пацієнт вже за довго сидить в одній орієнтації і це витворює в печінці нудь, так звану „дількоберією“.

3) Волинська справа пахне субвенціями і це викликує на доляролюбного пацієнта затяжні помороки.

Розуміється, недуга така задавнена, що всяке лікування неможливе.

І ось за нами одна жертва ширення культури заходу серед нас, азіятів.

Пропоную поставити десь на видному місці великому подвижникові великий памятник, під який кожного посту ходитимуть передплатники „Нової Зорі“ як до Мекки, та у підніжжя памятника поливатимуть собі голови помиями.

Максим Зірка.

— **Збори членів Інжинірської Палати у Львові** відбудуться в суботу, 14. ц. м. в салі Польського Політехнічного Т-ва при вул. Зіморовича 9. Початок в год. 18.

— **Вечір пластичних танців** відбудеться 16. ц. м. в салі Театру Ріжнородностей, влаштований школою Балі Кацової. Дохід призначений на Комітет позашкільної опіки. Початок год. 7.30.

— **Цьогорічні Великодні ферії у школах** з причини зміни в поділі шкільного року будуть скорочені і потревають від 8. до 14. квітня, отже тиждень.

— **Нова почтова агенція.** В Тарнові Нижній пов. Турка буде відкрита з днем 29. ц. м. почтова агенція. Телефонічно-телеграфічного руху поки що не буде.

— **Віщують ранню весну.** На Поморі перетягнула буря зі сильними блискавицями. Крім того перелетні птиці вертають масово в північні сторони. Досвідчені люди віщують з того ранню весну і горяче літо.

— **Львівська хроніка.** В мешканні Селі Кац при вул. Кохановського тяжко попеклася служниця Йосифа Опришко, запалившись при експльозії нафти, яку наливала до лямпи. Перевезена до шпиталю нещасна померла. — Арештовано Еміля Маєра і Людвика Пелдюка, що нападали в лисиницькому лісі на селян і ограблювали їх.

— **Краєва хроніка.** Підчас бійки в реставрації в Косові вбито Івана Сороганя з Москалівки. Душогуба арештовано. — У Верешиці пов. Городок згорів деревляний тартак, вартости 30 тисяч зол. на шкоду С. Тененбавма.

— **Знов еміграційна гієна.** Якийсь Едвард Беньський в Ліль мав потайне еміграційне бюро й понатягав багато людей на більші суми (нераз 4000 франків), обіцюючи виробити їм контракти праці, документи і французькі візи. Тепер вернувся до Польщі і буде відповідати перед судом за ошуканства.

— **Перший корабель з Польщі до південної Америки.** Дня 28. лютого ц. р. відплив з Гдині до південної Америки корабель „Пуласький“ і має причалити до Буенос Айрес. На кораблі відплило 901 емігрантів з Польщі. З них 73 висядуть у Бразилії, 46 в Уруґваю і 782 в Арґентині.

— **Ще один дурисвіт.** По селах Самбірщини уїхався чоловік, що подавав себе за „д-ра Гнущева“ і лічив людей „при помочи електрики“, вживаючи якихсь дивних апаратів. Ліки спроваджував аж з Катовиць. За своє „лікування“ не брав багато і це притягало йому багато хорих. Аж коли написав рецепту до одної самбірської аптики, його здемасковано. В селі Лісковичах арештовано ошуканця, яким був Михайло Івенців із Стрия, що скінчив дві кляси народньої школи. Лікарської практики він навчився від кількох стрийських лікарів, у яких служив за послугача, а таємним електричним приладом до універсального лікування був звичайний прилад до електризування.

— **Касієрка спроневірила 300 тисяч зол.** У бельґійській фабриці дроту і цвяхів у Варшаві була касієркою Йосифа Лазовська. Працювала в цій фірмі 18 літ і брала спершу 1000 зол., пізніше 500 зол. місячно. Одначе тієї великої платні видно було їй замало, бо вона окрадала цілий час робітників, обтягаючи їм безправно 50 с. до 2 зол. На скарги робітників відповідала, що вони помилилися. Аж припадок причинився до викриття її зловживань. Після смерти одного робітника касієрка присвоїла собі 500 зол., які належалися його родині на похорон. Родина не дала себе викрутам Лазовської і звернулася з претенсією до дирекції, яка ствердила, що гроші спроневірила касієрка. Тоді почали перевіряти всі рахунки, які переходили крізь її руки. Показалось, що Лазовська впродовж свого довголітнього урядування присвоїла собі 300 тисяч зол. Її арештували. Тепер слідство хоче вияснити, що Лазовська робила зі спроневіреними грішми.

— **Парцеляція на Волині.** В парцеляційному пляні на 1937 рік устійнено, що на Волині розпарцелюють 15.800 гектарів землі. З тих ґрунтів припадає 7.800 га на Державний Рільний банк, а 8.000 га на приватних власників, головно більших маетків.

— **Продав чужу жінку.** Жінка одного варшавського промисловця, жида, покинула свого чоловіка і виїхала зі своїм приятелем Станиславом Л., жидом, до Парижа, де він перебував на студіях. За місяць прийшов від неї до родини розпучливий лист з повідомленням, що Станислав Л. продав її торговцям людським товаром. Легкодушна жінка благає, щоб її ратувати. Справою занялася влада.

— **Власник дому удавав субльокатора.** Городське старосто у Варшаві засудило на 500 зол. грошевої кари Адольфа Тавфедера, власника дому при вул. Дзельній, що відказувався платити льокаторський податок. Маючи велике комфортове мешкання, він вимельдувався фікційно з нього і замельдувався як субльокатор свого домозорця.

— **Вмів ховати гроші.** Бруно Тех у Любані на Поморі вибрав перед кількома місяцями із щадничої каси всі свої ощадности в сумі 6 тисяч зол. і закопав їх у бляшаній пушці в землі. Недавно Тех хотів відкопати свої ощадности, але їх не знайшов. Хтось довідався про цей сховок і гроші забрав.

— **Життепис великого часописного підприємця.** В Америці появилася книжка п. н. „Вілям Рендольф Герст“, що подає життепис великого американського видавця. В ній повно анекдот з молодечого Герстового життя. Попри характеристику такі цікаві інциденти впадають в очі: Батько Герста купив синові газету „Сан Франсіско Екземінер“ на його бажання, коли Рендолф кінчив університет у Гарварді. В цій газеті Рендолф розпочав зараз кампанію проти ріжних рінґів у Сан Франсіско. Це принесло йому імя. З часом купив Рендолф сам уже інші газети. Ню Йорк Джернел купив тоді, коли вів кампанію за заведенням особисто-доходового податку. З Каліфорнії переніс до Ню Йорку найліпші редакторські сили. Звідси провадив уже кампанії на цілу Америку. Раз був вибраний конгресменом з Ню Йорку, раз перепав як кандидат на президента Злучених Держав, раз перепав як кандидат на посадника міста Ню Йорку, зате перевів вибір Гайлена на посадника проти злучених усіх інших нюйорських ґазет. Книжка закінчена віршом, який написав Герст про його фільософію життя.

— **Грабіжники замкнули свою жертву в ледівні.** З Ню Йорку повідомляють про новий виступ тамошніх ґанґстерів, що замкнули свою жертву в ледівні. Бандити дісталися до склепу й мешкання купця Дворського, коли він спав. Вони збудили його і в неґліжу замкнули в електричній ледівні. Опісля забрали гроші та значну частину товарів і втекли, забувши випустити купця. Минуло кілька годин, заки стверджено грабунок і отворено припадково ледівню. Тимчасом Дворський так перемерз, що його в безтямному стані перевезли до шпиталю, де ствердили у нього запалення легенів.

— **Б. царський старшина большевицьким шпигуном.** Серед російської еміграції у Франції велику сенсацію викликало арештування графа Попова, колишнього старшини царської ґвардії, за вбивство кавказької красуні Огакідзе. Попов, подібно як багато інших російських емігрантів, був шофером таксівки і жив серед тяжких умовин. Останніми часами його положення поправилось і інші емігранти стали підозрівати, що він є большевицьким шпигуном. Щоб розвідати, звідки він бере гроші, виславлено кавказку Огакідзе, що знала Попова. Тому кілька днів вона дісталась до його мешкання, що було люксусово уладжене. Вона справді знайшла документи, з яких виходило, що Попов удержує звязки з одним комуністичним депутованим і урядовцем совітської амбасади в Парижі. Попов застав її, як бушувала в його бюрку, і без надуми застрілив її.

— **Місіонарі в неволі китайських бандитів.** До Риму прийшла вістка з Пекіну, що в Шінтсієні китайські бандити вхопили католицького місіонаря, о. Кельнера і зажадали за нього 50 тисяч долярів окупу. О. Кельнер находиться в товаристві іншого місіонаря о. Бесгарта з Менчестеру, якого бандити вхопили ще у вересні 1934 р.

— **Ріжні вістки.** В Чернівцях умер з голоду Ілля Бобецький. В останніх часах живився відпад

чами на смітниках. — Румунський спортовий союз будує в Букарешті велику спортову палату коштом 60 мілїонів левів. — У Ніцці згорів театр „Касіно де Ельдорадо". Пожежа вибухла після вистави, тому обійшлося без жертв у людях. — У Шнеку біля Амстердаму вантажний самохід упав серед мряки до міського каналу. Зі жи його добули, втопилося 55 осіб, між ними одна жінка. — В американському місті Сіюксфолс чотири вязні напали на директора вязниці і пробували вивезти його самоходом. Підчас стрілянини два вязні згинули, а директор вязниці помер незабаром від ран.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці лютому 98 катальогових чисел приросту до ч. 26.162 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 13 і 5 збірок черепя, історичні памятки 10 (пластові), церковна старовина 3, етнографія 76 (у цьому цінна збірка ужгородської кераміки від п. сен. О. Кисілевської), малюнок 1, графіка 2, репродукції більші 2, видівки топографічні 95 (переважно волинські), альбоми репродукцій 2, фотографії ріжного змісту 117, монети 3, банкноти 11, плякета 1, печатки 2, збірка поштових марок 1. Жертводавцями були пп.: Преосв. еп. Будка Н., Преосв. еп. Бучко І., Безхлібник О., проф. Волинський В., Горницький О., Дацко О., дир. Дорошенко В., Ділик Я., бр. Дацюк ЧСТС., Качор А., м-р Карпишин М., сен. Кисілевська О., проф. Колесса М., Котецький Б., Куцинях М., Козубський Б. М., д-р Кордюк Ю., Лаба М., Менцінський О., Нижанківський Т., Т-во „Основа" у Львові, Сайкевич М. і Н., Собчук, дир. Сидір О., Сітницька У., радн. Сопотницький О., проф. Тисовський О. С., ред. Таранько С., Український Спорт. Союз, Українське Т-во Письменників і Журналістів, Шрамченко С., дир. Щурат В. — Управа Музею складає всім щиру подяку. Тепер відкрита в Музею посмертна вистава праць Олекси Новаківського, яку можна відвідувати щодня від 10—16 год.

— **Заява.** На „Лист до Редакції" в. д-ра Гр. Лужницького з дня 6. III. 1936 маю честь відповісти: Куртуазійного листа до д-ра Лужницького я написав — випадало. Одначе стверджую ще раз, що підчас скорочування моєї повісти ніхто з редакційного персоналу зі мною в контакті не був (у навалі праці могли забути — не дивуюся), що я кілька днів пізніше в листі до п. Тиктора підніс. — Самбір, 7. III. 1936. **Іван Филипчак.**

—o—

З театру.

ЛЬВІВСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР „РОЗВАГА": „*ПЕРЛИ ЛЬВОВА*".

Коли хто з письменників або сценічних артистів скаржиться на українських читачів або глядачів, то проявляє чорну невдячність. До читачів це має ще таке застосування, що їх взагалі мало, і найпалкіша пропаганда, щоб збільшити їх ряди, має мінімальні успіхи. Але публика на всіх українських сценічних імпрезах повно і вона найміліша з усіх публик світа: страшенне мало вимагає, регочеться при самому натяку на дотеп і бє оплески, що пророчисто свідчать про її добросердечні супроти всіх виконавців настрої.

Було й чимало оплесків на премієрі нової артистичної сценки, а проте вони не усунули цілої жмені сумнівів і — непорозумінь. Перше таке непорозуміння — з наголовком: чому „Перли Львова", коли у цілій програмі нема про Львів навіть одного натяку?!

З перлами теж слабо... Друге, ще основніше непорозуміння з характером такої артистичної сценки: у 18-ти запродукованих нам точках ми не чули ні одної нотки сатири, ані політичної ані ніякої, — коли тимчасом сатира — це підстава успіху всіх таких сценок. Але й не почули ні одного дотепу: один-единий, що його хотів переповісти конферансіє (дотеп мав сиву по пояс бороду, а оповідач не вмів його оповісти) — викликав настрій піяковости...

Зате: першорядний хор ревелерсів Евгена (стара програма, співана на недавньому концерті!), прегарна рецитація п-ні Л. Кривіцької, дуже добрі танкові точки (тільки у „Данс ексцентрік" пригодилась би трохи більша естетика одягу), окрема танок „Паяц і лялька", приємна настроєва пісонька „Сонце заходить" п-ні М. Свірської, що поруч з п-нею Кривіцькою не належать до театральних аматорів, — вкінці дискретний оркестровий дострій. Та й годі. Маємо враження, що цього замало.

Найприкріший дисонанс: мова. „Убігається о руку", „супружество", „під взглядом", „заховуватися", „шляк мене трафить", — такими квітами пахне вся вистава. *ік.*

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „*НАВОЙКА*" комедія на 3 дії С. Россовського.

Комедію цю грали у Львові ще у старому театральному будинку, тоді, коли написав її автор-львовянин, 30-кілька літ тому. Тепер пригадали її, пригадавши при цьому 50-ліття літературної праці автора. Це легка історична пєса, віршована, з початку XV-го віку, що змальовує трохи студентське, трохи міщанське життя в Кракові. В основу її покладений веселий епізод про дівчину, що спрагнена знання, переодяглась за хлопця, вчилась і збиткувала разом із товаришами. Одна невдатна буча демаскує її — крім скандалу над її спільником нависла ще кара за авантуру. Сам король мусить забрати слово в такій „страшній" справі.

Добру заввагу зробив один із глядачів, що до такої сентиментально-наївної історії придалось би трошечки музики. Пєса коротка, не томить, написана прегарним віршом, — виставлена для традиції при старих декораціях. Водять на неї шкільну молодь. *м. р.*

Дивогляди.

В УРЯДІ ПАТЕНТІВ

До нюйорського патентового бюра ввійшов недавно старший добродій і представив свій новий винахід, що зробить переворот у повітроплавстві. Був це модель літака без крил. Працював він над ним останніх 10 літ. Гість представив ріжні рисунки, пізніше скриньку. Коли почав витягати ріжні складові частини свого винаходу, нараз кинувся на вікна і почав їх вибивати. Виявилось, що це божевільний, який невідомо як утік з одної лічниці для умово недужих.

ГУМОР ОДНОГО АНГЛІЙЦЯ.

Цими днями помер у Льондоні Віліям Горас де Вере Коль, що вславився кількома жартами на ширшу скалю. У 1905 р., коли був іще студентом університету в Кембрідж, переодягнувся за султана з Занзібару і приїхав до Льондону. У супроводі своїх товаришів висів із вагону II-ої кляси і представники влади приймали його як султана. Повозили його святочно по місті, показували університет і школи, приймали в ратуші обідом його і його імпровізовану дружину. Коль пішов навіть на панцирний корабель і там показували йому все з пошаною, як королеві.

Іншим разом на головній льондонській площі Пікаділі, переодягнувшись як каменяр, почав розбирати кістки в тротуарі, протягнувши довгий мотуз „перехід заборонений". Поліція та прохожі ходили довкола, і ніхто навіть не спитав його, хто він і нащо це робить.

Раз почав кричати за одним послом „Тримайте злодія!". Поліція взяла посла до комісаріяту і щойно там він ствердив паперами, хто він.

Коль був дуже подібний до Мекдональда і коли раз вийшов з ресторану, група робітників прохала його сказати їм якусь промову. Коль висловив у промові такі реакційні думки, що пошкодив популярности Мекдональда серед робітників.

Із дотепів Коля, за які він платив нераз відшкодування, сміялась ціла Англія.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Кооператива „Основа" в Станиславові. При вул. Сапіжинській ч. 23, у двох невеличких кімнатах працює „Основа", господарсько-промислова кооператива. „Основу" заснували в Станиславові ще перед кільканадцяти роками. Тому, що наші пані не підтримали діяльности цієї кооперативи, щойно перед кількома роками робітня відновила свою діяльність. Кооператива почала гарно розвиватись, але недоставало їй фондів і фахового проводу. Два роки тому директоркою кооперативи стала п. С. Олесницька, яка поставила собі за мету її розбудувати і фінансово зміцнити. І дійсно за урядування п. С. Олесницької вдалося кооперативі перебороти тяжкий стан. Управа з вдячністю згадує великодушний жест Кооп. Банку, який подарував залеглий чинш та уможливив „Основі" дальше істнування. В кооперативній робітні працює тепер 14 учениць, які записані до українського цеху. Громадянство починає більше цікавитись кооперативою, але всеж таки щось спиняє розвій. П. С. Олесницька добре розуміє, в чому діло: нема фахових сил. По довгих заходах вдалося спровадити до „Основи" п. Міру Мерешок з „Труду" у Львові, знаменитого фахівця у своєму ділі. Під її проводом (щойно від 20. січня ц. р.) кооператива здобуває щораз-то більшу „популярність" між нашими панями. П. С. Олесницька „стягає" попросту замовлення, бо пані спершу з неохотою давали робити сукні. І що виявилося? Сукні, навіть найвибагливіші балеві, вдоволяють наші пані і вони дають тепер шити до „Основи" дуже радо. Поволи наші пані переконуються, що українська кравчиня в українській кооперативі також добре шиє. Таким чином наші кравчині можуть запрацювати на хліб між своїми, а українські учениці добути фах у руки. Слід згадати, що учениці „Основи" крім практичного знання, дістають теж і знання теоретичне в держ. фах. школі. Робітня „Основи" заслуговує на піддержку громадянства ще й тому, що „Основа" задумує поширити працю на інші ділянки, як вп. білизнярство, нар. мистецтво, всякі ручні роботи тощо. *Б. Д.*

ГОРОДОК.

Кому це потрібне? Від 1. березня ц. р. цілий тиждень відбуваються в Городку великопістні реколекції для народу, на які запрошено окремого місіонаря проповідника, о. Соколовського. На жаль, проповідник весь час у своїх проповідях закликає людей молитись за... „рускій нарід", говорить про „руску мову", „руску школу" і т. ін., зате слова „український" чи „українець" не вживає. Деколи ще скаже „наш край", „наш нарід". Ця „національна номенклятура" о. Соколовського викликала між громадянством у Городку огірчення і несмак, тимбільше, що від часу самоліквідування читальні Качковського „рускість" почала в Городку цілком погибати. Невже поведінку о. Соколовського треба вважати за якесь злагіднення „кривди" недобиткам-кацапофілам, які втратили „руску" читальню? Знаємо теж, що о. Соколовський завзято поборює у своїх проповідях комунізм. Та знаючи одночасно симпатії наших „рускіх" до комунізму, не пророкуємо о. С. великих успіхів. А шкода, бо комунізм у Городеччині в останньому часі знову шириться. *Неофіт.*

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

КОЛОМИЯ.

Загальні Збори Філії Українського Гігієнічного Т-ва. Дня 1. березня ц. р. відбулися IV. заг. збори філії Українського Гігієнічного Товариства в Коломиї при участі 13 членів. Звіт з діяльности склав голова Т-ва д-р Володимир Білозор. Зі звіту ми довідалися, що в січні ц. р. в Коломиї уладило Товариство лікарсько-гігієнічну виставу. Дуже багато праці при уладженні цієї вистави вложив лікар д-р Маріян Панчишин зі Львова, який цю виставу сам упорядкував і виголосив реферат та причинився до покриття коштів уладження вистави більшою грошевою жертвою. У звітовому році прелегенти з Т-ва виголосили 34 реферати на лікарські та гігієнічні теми, з того 25 відчитів по селах, 9 відчитів у Коломиї. На відчитах було 3270 осіб. Амбуляторійна секція Т-ва, що її головою є д-р Олександер Козакевич, уділила у звітовому році 2.280 лікарських порад, з яких користали здебільша найбідніші селяни українці та інші народности, впр. жиди, яким уділено 220 порад. В амбуляторійній секції працюють чотири місцеві лікарі-українці, а саме: д-р Козакевич, д-р Білозор, д-р Станкович і д-р Гнатюк, а крім того три лікарі-жиди, а саме: д-р Газнер, д-р Юнграфова і д-р Ледерфайндова. Всі вони працюють безплатно. Видатки на ліки, приладдя, удержання гігієнічної містки і т. п. покриває амбуляторійна секція виключно з оплат, що їх побирає від недужих за візити, а саме при першій візиті 70 сот., при кожній дальшій по 20 сот. При секції є бібліотека з коло 50 томів популярних розвідок на лікарські і гігієнічні теми. Інвентар Т-ва має вартість коло 600 зол. Т-во начислює тепер 34 членів з місцевих громадян. По звітах і дискусії збори признали абсолюторію і вибрали головою Т-ва дотеперішнього голову д-ра Володимира Білозора. Слід відмітити, що загал нашого громадянства не цікавиться взагалі Т-вом, ставиться до нього байдуже та не доцінює великого значення і праці, яку веде згадане Т-во між найбіднішими українськими верствами поборюванням недуг, головно сухіт та піднесенням здоровля й гігієни українського

сел. Село, яке в першій мірі користає з лікарської допомоги Українського Гігієнічного Т-ва, не причиняється нічим до його вдержання. Ширше громадянство повинно заінкавитися хоч тепер Т-вом і масовим приступленням у члени допомогти видідові працювати над піднесенням здоровля та гігієни українського села й міста.

З організаційного життя Коломиї. В січні ц. р. відбулися загальні збори членів Організації Українців м. Коломиї при участи понад 30 осіб, головно міщанства. По звіті голови з діяльности Організації за минулий рік виявлялася оживлена дискусія. Новоибрана управа Організації поробила заходи, щоб здійснити намічену працю і звернулась до всіх українських товариств та установ з покликом взяти участь у праці Організації.

Учасник.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

СКАЛА н. ЗБР.

Аматорська вистава Марійської Дружини. В неділю 23 лютого молоді аматори Марійської Дружини під проводом місцевого пароха о. Івана Деревянки, його дружини і п. М. Овадюкіяної виставили песу „Золотий черевичок". Хоч на дворі лютувала метелиця і молоденький аматорський гурток та його провідник стрінулися з несподіваними перепонами від своїх, молоді аматори вивязались із свого завдання прегарно, не зважаючи на те, що кілька типів криком і диким свистом хотіли перервати виставу. Але молоді аматори видержали непохитно до кінця. Найкраще випав танок „аркан" з усіми фігурами. Тому то молоді танцюристи збирали заслужені оплески і мусіли танки повторити. Картина „Весілля" справді заслугує на признання. Щасть вам, Боже, молоді аматори!

Присутній.

Спорт.

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ УКРАЇНИ НА ЗЕЛЕНІЙ МУРАВІ.

Від теперішнього голови секції копаного мяча С. Т. „Україна" дир. Евгена Чучмана довідуємося, що перша дружина України виступатиме в цьому році у такому складі (враз із запасними грачами): воротарі: Гуцул і Босий; оборона: Скреготя, Воробець, і Збишський; поміч: Підлісецький, Цимбала, Сиротюк і Пазуняк; напад: Петрів, Краевський, Мікльош, Магоцький І. і ІІ., Скоцень, Лисяк і Крушельницький. Сподіємося, що грачі України в цьому сезоні гідно й жертвенно боронитимуть своїх барв та гратимуть завжди не тільки „фер", але дійсно завзято та з посвятою. Бажаємо грачам України успіхів на зеленій мураві у цьому році.

Поза першою дружиною провід секції копаного мяча зверне тепер велику увагу також на молодші дружини ІІ-у і ІІІ-ю, які відбуватимуть теж систематичний тренінг під фаховим проводом.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА.

Товариські змагання цих дружин, що виступлять у найсильніших складах, відбудуться в неділю 8. ц. м. на грищі Погоні. Початок в год. 11. передполуднем.

ПЛИВАКАМ ПІД УВАГУ.

Починаючи від четверга 12. березня ц. р. відбуватимуться що-тижня пливацькі тренінги в критій пливальні при вул. Яблоновських 6. Початок кожного тренінгу в год. 18,45. Білети по 50 сот. можна купити в „ЕКО" при вул. Сикстуській 29, у кооп. „Пласт", Руська 3 і в харчівні Т-ва „Основа".

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ БІГ ЗА МИСТЕЦТВО НОРВЕГІЇ.

В четвер відбувся в Норвегії лещетарський біг на 30 км. за мистецтво Норвегії. До бігу стануло понад 70 змагунів. Перше місце заняв олімпійський переможець Гаген у часі 1:56:14, друге місце заняв Вестад 1:56:57.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

БРЮСЕЛЬ. Злучені — Держави — Бельгія 1:1 (0:1, 1:0, 0:0). Американська гаківкова дружина розіграла у Брюселі змагання з репрезентацією Бельгії, які зремісували.

НОВИЙ СВІТОВИЙ ПЛИВАЦЬКИЙ РЕКОРД.

Відомий американський пливак Джон Гігінс устійнив у Нюгавен новий світовий рекорд на 100 м. клясичним стилем у часі 1:10. Дотеперішний рекорд належав до француза Картонета і виносив 1:11,2.

СОВГИ.

В норвеському містечку Гортен стартували вчора найкращі совгарі світа у швидкій їзді. В бігу на 500 м. переміг Баллянгруд у часі 46,3 сек; Вазулек заняв четверте місце в часі 48,1 сек. В бігу на 3.000 м. перше місце здобув Баллянгруд у часі 5:30 сек; 2) Стіпль 5:35 с.

КАРНЕРА ІДЕ НА ГОСТИННІ ВИСТУПИ ДО АМЕРИКИ.

З Европи вернувся до Ню Йорку італійський боксер Карнера, мистець світа в тяжкій вазі. В Ню Йорку буде боротися з Кастанагою.

ПІНГ-ПОНГ.

У Гамбургу відбулися пінг-понгові змагання між Швецією і Німеччиною. Перемогли шведи у відношенні 4 : 1.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Донцов: ПАТРІОТИЗМ. Квартальник „Вістника" ч. 1 (9). Львів 1936, стор. 63. 16°.

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ в літнім півроці 1936. Прага 1936. Ст. 12 + 12. ф. 8°.

ЖУРНАЛИ:

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, лютий 1936. Р. XXXI. Ч. 2. Зміст: Редакція: Велич священства у папській енцикліці. — о. Михайло Бубняк: Братство Матері Божої Неустаючої Помочі. — о. д-р Г. Костельник: Посмертне життя. — о. В. Рабій: Засоби модерного душпастирювання. — о. А. Лопацкий: Великий піст в річнім церковнім уставі нашої Церкви. — о. Петро Андрейчик: Прилюдні запити. — о. Михайло Лала: Хто такі греки католики в Італії. — о. Петро Козіцький: Загальні збори Т-ва св. Андрея. — Нові книжки. — Всячина.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, січень-лютий 1936, Р. XII. Ч. 1—2. Зміст: Від Видавництва. — М. Слобода: 300-ліття шведської пошти. — О. Кочан: Письмо з Америки. — А. Вапсович: Марки організації „Нове Життя". — Р. Зайхтер: Дещо про надруки Поділля. — А. Шт.: Пропагандистична виставa у Відні. — Новий курс рубля у торговельній розмінці. — Пресовий Фонд „У. Ф." — Нові марки. — Дрібні вісти. — Критика і бібліографія. — З філятелістичних журналів. — Дарові премії. — Оголошення.

ДО ПЕРЕМОГИ, Ужгород, січень-лютий 1936. Р. II. Ч. 1 і 2.

ВОЯК, місячник Т-ва б. вояків у Франції Армії У.Н.Р. Париж, 1. січня і 1. лютого 1936. Р. I. Ч. 1 і 2.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Жовква березень 1936. Р. XXXIX. Ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, березень 1936. Ч. 3.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Рівне, 1. березня 1936. Р. I. Ч. 5.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя в Йорктоні, Саск. Березень 1936. Р. VIII. Ч. 3

ДА ЗЛУЧЕНЬНЯ. Вільня, студзень-люты 1936. Н. 1-2.

НАШ ПУТЬ. Львов, январь-февраль. Год II. Нр. 2.

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

Неділя, 8. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.50 Легка музика, 15.40 Форт. тріо на форт., скрипку, віольончелю, 17.45 Мельодія міста, розр. концерт, 22.20 Сонати на скр. і форт., **Брно** (325,4) 12.20 Концерт, 17.30 Пісні, **Прага** (470,2) 9.10 Смичковий квартет, 20.50 Шведська музика, **Париж** (1648) 12.10, 14.00 Концерт, 19.30 Авдиція для молоді, 21.45 Театр, **Берлін** (356,7) 11.45 Свят. академія з Опери: „На спогад героїв". 18.30 Музика, 20.00 „Музична жертва" Баха, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Музика на сім муз. інструментів, 21.00 Мист. концерт, твори Г. Будерінга й К. Томаса, **Мінхен** (405,4) 14.45 Музика для кожного. 15.20 Пісні Шуберта, 19.33 Місячна соната ціс-моль Бетовена, **Будапешт** (549,1) 12.30 Орх. концерт, 15.50 Мадярські пісоньки, 18.45 Сальонова музика, 22.00 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 20.35 „Ci" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт. 22.00 Вокальний концерт.

Понеділок, 9. березня 1936.

Відень (506,8) 17.35 Спів (Ціцінгер сопран), 20.00 Концерт хору, 21.00 Давні віденські мельодії, 22.10 Симфонія III а-дур Ф. Шміта, **Братислава** (298,8) 17.15 Скрипка, віольончеля, 19.30 Сольо на гармонії, 20.00 „Колиб я був королем" ком. опера Адама, **Брно** (325,4) 19.30 Нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 15.00 Концерт орх., **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 16.10 Концерт військ. орх., 17.40, 18.10 Форт. ресітaль, **Копенгаген** (255,1) 20.25 Популярна данська музика, 21.45 Пісні Ґріґа та Зіндінга, співає Гальворсен, 22.20 Камер. музика, **Париж** (1648) 15.30 Пісоньки, 18.30 Концерт, 21.00 Сп. ресітaль, 21.45 Камер. концерт (музика, поезії, спів), **Атльона** (531) 20.00 Ірляндська музика, **Білгород** (437,3) 11.30 Концерт, 13.15 Пісоньки, 20.45 „Вертер" оп. Маснета з гр. пл., **Ковно** (1935) 17.45 Литовські пісні, **Берлін** (356,7) 17.00 Сучасна музика, 18.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.10, 12.00 Музика, 18.00 Форт. ресітaль, **Кельн** (455,9) 22.30 „Скарбниця", пісні, рецитації, Соната цідур Брамса, **Ляйпціг** (382,2) 19.10 Нар. пісні, 20.10 Опереткові мельодії, 22.20 Нова камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00 Вок.-муз. концерт, 16.50 Солісти, **Будапешт** (549,5) 13.40 Спів, 16.00 „Секей Фоне" балет, мадярська фантазія на теми Ліста, 19.45 Циг. орхестра, 22.00 Форт. ресітaль, **Мілянo** (368,6) 11.30, 13.20 Музика, 20.35 Симф. концерт, 21.30 Камер. музика (Арріго Серато скрипка, А. Сата форт.), **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.35 Симф. концерт, 22.30 Танк. музика.

Вівторок, 10. березня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Концерт для дітей, 17.15 Солісти, муз., спів, 20.10 Опереткова музика, 22.10 Віольончеля, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, 21.00 Естонські нар. пісні, **Мор. Острава** (259,5) 17.35 Лісткові пісні, **Прага** (470,2) 17.20 Соната г-моль Рахманінова, 18.25 Гротески й гуморески, спів, 20.35 Фр. пісні, **Копенгаген** (255,1) 21.25 Фінські нар. мельодії, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Симф. концерт, 17.05 Спів, 17.15 Дрібні форт. твори, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 16.00 Музика живучих композиторів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Сучасні хор. пісні, **Ляйпціг** (382,2) 16.20 Солісти, муз., спів, 20.10 „Цар і тесля" ком. опера Льорцінґа, **Мінхен** (405,4) 13.15, 16.50 Музика, **Будапешт** (549,5) 17.30 Спів, 18.30 Концерт оп. орх., 20.40 Рел. твори Ліста, **Мілянo** (368,6) 13.10, 22.45 Музика, 20.35 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 19.00 Легка музика, 20.35 „Андрій Шеньє" оп. Джордана.

Львівське радіо.

Неділя, 8. березня 1936.

9.00 Ранішня авд., 10.00 Дж. Верді „Травіята" з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Музичний поранок у вик. симф. орхестри, у перерві Театр Уявм: „Сніг" Ст. Пшибишевського (фрагм.). 14.00 „Марійка" оповідання П. Гоявічинської, 14.20 Легкі пісоньки з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Гутірка: Що це таке конституція, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 Про будучину сільської молоді, 16.00 Хвилина читань для старших дітей, 16.15 Концерт орхестри маринарки, 16.50 Актуальна господарська гутірка, 17.00 Рекламовий концерт, 17.25 Пісні з гр. пл., 17.30 Концерт легкої музики; у перерві в год. 18.15 „Комедія про чоловіка, що оженився з німою" на осн. Ан. Франса, 19.45 Літературні новини, 20.00 Концерт солістів — фортепян, віольончеля, 20.45 Вийняти з творів Ю. Пілсудського, 20.55 Вечірній деник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Літаком понад Америкою, 21.45 Трансм. боксерського мечу Варшава-Брюсель, 22.05 Спортові вістки, 22.10 Концерт орхестри, 22.50 Танок і спів із гр. пл.

Понеділок. 9. березня 1936.

6.30 Раннішня звдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Раннішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Основник Скарбківської фондації, 12.25 Сальонова музика, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 „В Еспанії" з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Із погідних пісень Ст. Невядомського, спів у супр. фортепіяну, 16.00 Лекція німецької мови, 16.15 Концерт орх., 16.45 „Справа п. Фола" жеч Йоах. Ревеза й Мор. Маріо, 17.00 Кривда дитини, гутірка, 17.15 Хвилина поезії: Вірші С. Зімовича, 17.20 Рімський-Корсаков: Квінтет б-дур на форт., флет, кларнет, вальдгорн і фагот, 17.50 Гутірка: Під гниючим листям, 18.00 Сібеліюс: Симфонія, гр. пл., 18.30 Оповідання для дітей: Хресна мама, 18.40 Тенори в Неаполі, гр. пл., 18.55 Актуальна господарська гутірка, 19.05 Сільва рерум, 19.20 Рекламовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Невидані твори М. Карловича (спів, музика), 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Грета Турнай співає віденські пісоньки в супр. орх., 21.30 Літер. вечір: На підзельованому котурні (в опр. Ж. Новаковського), 22.00 Симф. концерт орх., скрипка, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 10. березня 1936.

6.30 Раннішня звдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Раннішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для молодших дітей: Самоварені товариші, 12.30 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 З ріжних країв, гр. пл., 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Концерт на обой і фортепіян, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Потасові соли, 17.15 Концерт орхестри: Оперетткова музика, 18.00 Куток мови, 18.10 Пісні в супр. форт., 18.30 Технічна скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Скрипковий рецітал Вацл. Коханського в супр. форт., 19.00 Львівський актуальний фейлетон, 19.20 Рекламовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Симф. концерт; у перерві ок. 20.50 Веч. денник, Із сучасної Польщі, 22.00 Трансм. із Загребу: „Еро-збиточник" 3. дія оп. Як. Готоваця, 22.45 Культ героїв у Польщі, відчит у німецькій мові, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.23 і 3/4.

У Варшаві були такі курси: Копенгага 117.15, 117.44, 116.86, Голяндія 361.00, 361.72, 360.28, Льондон 26.24 26.31, 26.17, Ню Йорк 5.25 і 3/8, 5.26 і 5/8, 5.24 і 1/8 Ню Йорк тел. 5.25 і 1/2, 5.26 і 3/4, 5.24 і 1/4. Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.96 22.00, 21.92, Стокгольм 135.30, 135.63, 134.97. Швайцарія 173.35, 173.69, 173.01.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7-го березня п. р. кооперативам платив за: франко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75 „
1 л. молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 к. яєць	3·60 „

Тенденція на масло слаба, на молоко вдержана, на яйця вичікуюча.

Маслосоюз повідомляє, що від 9. III. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, франко подвіря птахоубійні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл.	1.00 зол.
Курки товсті з острогами 1. кл.	0.90 „
Індики товсті 1. кл.	1.10 „
Індички товсті 1. кл.	1.20 „
Пантарки товсті 1. кл.	1.25 „
Качки товщені 1. кл.	1.15 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достацців.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложила Вп. Родина Самоцьких — Надвірна 10 зол. замісць цвітів на домовину бл. п. д-ра Ярослави Кучковської. 1661

Звичайні Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, які мали відбутись дня 24. II. 1936. відбудуться в понеділок дня 9. березня 1936 в год. 16.30 в льокалі Редакції „Діла", Ринок 10. з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення завідуючих органів з діяльности за рік 1934/35.
3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження білянсу й уділення абсолюторії.
4) Покриття втрати.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і заступників.
6) Вибір Контрольної Комісії.
7) Затвердження прелімін. буджету на рік 1935/36.
8) зміна статуту.
9) Визначення найвищої квоти зобовязань кооперативи і визначення найвищого кредиту для одного члена.
10) Внесли і запити.

Якщо в означеному часі не явиться приписане число членів, то збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість приявних членів. Річні замкнення і білянс виложені в льокалі кооперативи для перегляду членів.

НАДЗІРНА РАДА

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.